

de reforma transforma l'actual FPII en un Batxillerat Tècnic amb dues opcions: un Batxillerat Industrial i un Batxillerat Administratiu. Aquests dos Batxillers tenen accés directe a la Universitat una vegada superada una prova d'homologació realitzada a cada Facultat.

Pels alumnes que una vegada finalitzat l'ensenyament obligatori no

vulguin continuar estudiant a bè que un cop acabat el Batxillerat no desitgin accedir a la Universitat, existirà l'opció de l'ensenyament tècnic-professional.

Aquests estudis tindran una estructura de tipus modular amb dos nivells:

—Els mòduls I: al acabar l'ensenyament obligatori amb una duració variable i que contemplarà distintes professions.

—Els mòduls II: una vegada finalitzat els Batxillerats amb una dura-

ció d'un any i un disseny curricular molt especialitzador.

Per passar del mòdul I al mòdul II s'hauran d'aprovar diferents assignatures incloses dins les programacions dels Batxillers.

La nova estructuració de la segona etapa de l'ensenyament secundari implica la introducció dels estudis tècnics dins el Batxiller i una major flexibilitat en els estudis professionals que pot millorar el nivell d'adaptació a les necessitats canviants del món del treball.

ELS PUNTS CAPITALS DEL PROJECTE DE REFORMA

Seria ingenu per part meua que en el curt espai d'un petit article pretengués fer una anàlisi detallada del projecte de la Reforma del Sistema Educatiu, que el Ministeri d'Educació ha sotmès a l'opinió pública. Em limitaré, doncs, assenyalar el que en el meu parer són els punts capitals de la reforma, i per tant, el que previsiblement centraran el debat:

1. PROLONGACIÓ DE L' ESCOLARITAT.- Com és sabut la proposta allarga la durada de l'ensenyament

obligatori des dels 14 anys actuals fins als 16. Es tracta d'una tendència a l'allargament del període educatiu comú i obligatori que ja fa temps que es manifesta a tot el món occidental i de la que, entre nosaltres una primera manifestació la va representar la Llei General d'Educació que la va portar fins als 14 anys. Però no es tracta sols d'allargar l'ensenyament obligatori sinó d'unificar-lo. Tradicionalment a Europa existien dos tipus d'ensenyament: el general per al comú

de la població i el batxillerat, limitat a una minoria que es preparava per assistir a la Universitat. L'elecció entre els dos camins, motivada en gran part per motius econòmics, es feia molt aviat, als 11 anys aproximadament, de manera que a partir d'aquesta edat hi havia alumnes que cursaven l'ensenyament general i altres el batxillerat. Amb el pas del temps aquesta separació es va considerar com una discriminació incompatible amb una concepció democràtica de l'ensenyament i es va proposar allargar l'ensenyament comú, és el que, com acabo de recordar, va fer la Llei General d'Educació, unificant la primera part del batxillerat amb la prolongació de l'ensenyament primari, per constituir el que ara coneixem com a Segona Etapa de l'EGB, dels 12 als 14 anys. Amb la proposta actual es perllonga la unificació fins als 16 anys.

Aquest allargament que, insisteixo, té una intenció explícitament democratitzadora, ja que pretén establir una igualtat d'oportunitats per arribar a la Universitat i per tant, cal considerar l'entrada com a positiu, però no deixa de plantejar molts d'interrogants. Igualtat d'oportunitats

Embat

llibres

ESPECIALITZADA AMB PEDAGOGIA I PSICOLOGIA.
ELS DIVENDRES NO TANCAM AL MIGDIA.

Pge. Part. Papa Joan XXIII, n.º 5-E
Centre Comercial «Los Geranios»
07002 Palma de Mallorca Tel. 71 33 50

REFORMA A DEBAT

per arribar a la Universitat, no vol dir que tots hagin d'arribar-hi, aleshores, ¿com establir uns programes que siguin igualment interessants i útils per als que ingressaran més tard a la Universitat com per als que començaran una formació professional especialitzada o senzillament començaran a treballar?. I també ¿com combinar la necessària homogeneïtat dels programes amb un alt grau de flexibilitat per tenir en compte les diferents capacitats i aficions?. I també, qué fer amb els que no aprofiten els estudis als 16 anys?. O dit d'una altra manera, com garantir que aquesta prolongació i unificació no es farà en perjudici de la qualitat de l'ensenyament?

2. L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.-La innovació que fa possible la perllongació de l'ensenyament obligatori i comú i que és per tant la peça fonamental de la reforma és el que el projecte anomena: "Educció Secundària Obligatòria" i que reuneix en un mateix cicle comú el, que actualment és la segona part de l'EGB, i el començament del Batxillerat i de la Formació Professional.

Aquest nou cicle és el que haurà de donar resposta als interrogants que fa un moment plantejava. Però la implantació d'aquest cicle planteja al seu entorn nous interrogants: Quins professors seran els encarregats d'impartir aquest cicle? Quina formació hauran de tenir? I en quina mena de centres s'imparirà?.

El text de la proposta ministerial és ben clar. Se'n feren càrreg professors d'un nou tipus que rebran una formació específica per aquesta tasca, una formació intermitja entre la que avui reben els professors d'EGB i la que reben els llicenciats a una Facultat Universitària. I exerciran la seva docència en centres d'un nou tipus especialment preparats per allotjar el nou cicle. Però no està clar quan la Universitat es decidirà a establir aquest nou tipus de preparació pedagògica, ni quan els nous edificis estaran disponibles, de manera que el projecte admet que provisionalment el nou

cicle pugui impartir-se dividit i en les mateixes condicions actuals, una primera part en els centres d'EGB i amb el seu mateix professorat i una segona part en els centres de batxillerat i de formació professional, i amb el seu professorat respectiu. Hom pot preguntar-se si aquesta solució provisional no corre el perill d'eternitzar-se i si així la novetat del nou no resultarien il·lusòries.

3. EL LLOC DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL.-La prolongació i unificació de l'ensenyament tant a la Llei Villar com a l'actual proposta es fa, i el mateix ha passat a tota Europa, prenent com a eix l'antic Batxillerat ja que l'objectiu explícit, com ja he dit, és assegurar que ningú no quedi exclòs del camí que porta a la Universitat per culpa de l'estructura del sistema educatiu i per tant, que d'una manera més o menys directa tots els sistemes educatius han de permetre l'arribada a la Universitat.

Situant-se en aquesta perspectiva la formació professional necessàriament apareix com un sistema lateral i subordinat. I no és possible culpar d'aquest fet exclusivament a un pla o a un govern determinat, és la pròpia societat la que segueix mitificant l'accés a la Universitat i desvaloritzant les formacions professionals que no passen per ella. Una actitud que en el nostre temps és cada vegada menys justificada i que algun dia haurà de canviar.

4. PROPOSTA DEL MINISTERI I COMPETÈNCIES AUTONÒMIQUES.- Un quart i darrer punt que em sembla important assenyalar es refereix a l'àmbit d'aplicació de la reforma projectada.

Donat que la Constitució reconeix explícitament la pluralitat lingüística i cultural d'Espanya i que el funcionament actual del sistema educatiu en certa mesura ja la té en compte, resulta al menys curiós que en tot el text de la reforma s'hi faci tan poca al·lusió. És clar que es pot dir que com que alguns dels territoris amb llengua pròpia-però no les Illes- tenen transferides les competències en matèria educativa, ja seran els governs autònoms els que se n'ocuparan. Però precisament el que resulta sorprenent és que el projecte de reforma no al·ludeixi més que de passada a aquestes competències. Un projecte tan ambiciós i que insisteix tant en la flexibilitat dels programes i en la seva necessària adequació a les circumstàncies concretes sembla que hauria de distingir amb claretat entre el que són línies mestres del sistema i condicions per l'obtenció d'un títol i el que pot ser adaptat i regulat pels governs autònoms.

I encara un comentari per acabar. Per primera vegada el projecte d'una reforma educativa ha sigut anunciada amb temps i s'ha sotmès a un debat públic, seria imperdonable no aprofitar l'ocasió. No es tracta d'esperar miracles ni de creure que del debat en puguin sortir un projecte alternatiu que resolgui tots els problemes plantejats. Però sí de pensar que el projecte és millorable i que una reflexió col·lectiva i crítica feta seriosament pot ajudar als qui al Ministeri preparen el text de la nova Llei i als qui a les Corts hauran de discutir-la, a entendre millor les dificultats de la proposta i les possibilitats d'alleugerir-les.

Miquel Siguan
Director de l'ICE
Universitat de Barcelona